

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

**Komisja
Rolnictwa
i Rozwoju
Wsi**

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
BEZPIECZEŃSTWA ŻYWNOŚCI,
ELIMINOWANIA NIEUCZCIWYCH PRAKTYK
W OBROcie ŻYWNOŚCIĄ ORAZ SPRZEDAŻY
BEZPOŚREDNIEJ I HANDLU DETALICZNEGO
PRODUKTÓW WYTWORZONYCH
W GOSPODARSTWACH ROLNYCH
(NR 8)
z dnia 5 marca 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- podkomisji stałej do spraw bezpieczeństwa żywności, eliminowania nieuczciwych praktyk w obrocie żywnością oraz sprzedaży bezpośredniej i handlu detalicznego produktów wytworzonych w gospodarstwach rolnych (nr 8)

5 marca 2025 r.

Podkomisja stała do spraw bezpieczeństwa żywności, eliminowania nieuczciwych praktyk w obrocie żywnością oraz sprzedaży bezpośredniej i handlu detalicznego produktów wytworzonych w gospodarstwach rolnych, obradująca pod przewodnictwem posła **Alicji Łepkowskiej-Gołaś (KO)**, przewodniczącej podkomisji, rozpatrzyła:

- informację na temat rolniczego handlu detalicznego – obecnego stanu oraz możliwości zmian w kontekście funkcjonowania podobnych mechanizmów w innych państwach członkowskich UE.

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Czerniak** sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Paweł Kobylarz** dyrektor Biura Bezpieczeństwa Żywności Pochodzenia Zwierzęcego w Głównym Inspektoracie Weterynarii, **Dorota Balińska-Hajduk** radca w Biurze Kontroli Jakości Handlowej w Głównym Inspektoracie Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, dr hab. **Sebastian Jarzębowski** prof. IERiGŻ – PIB, pracownik naukowy w Zakładzie Ekonomiki Gospodarstw Rolnych i Ogrodniczych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, **Anna Spurek** dyrektor operacyjny w Green REV Institute, **Janusz Marcyniuk** członek zarządu Stowarzyszenia „Pomorze” Wspierającego Rolników, Mikro i Małe Polskie Przedsiębiorstwa, **Jarosław Rogowski** członek Podlaskiej Izby Rolniczej oraz **Grzegorz Anczewski** doradca Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Anna Rajewska**, **Jarosław Żołądź** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Dzień dobry.

Otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw bezpieczeństwa żywności, eliminowania nieuczciwych praktyk w obrocie żywnością oraz sprzedaży bezpośredniej i handlu detalicznego produktów wytworzonych w gospodarstwach rolnych.

Witam pana posła, witam przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z sekretarzem stanu, panem Jackiem Czerniakiem na czele, jak również przedstawicieli pozostałych organizacji oraz wszystkich przybyłych gości.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia został państwu dostarczony i obejmuje rozpatrzenie informacji ministra rolnictwa i rozwoju wsi na temat rolniczego handlu detalicznego – obecnego stanu oraz możliwości zmian w kontekście funkcjonowania podobnych mechanizmów w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Uwag nie słyszę.

Uważam porządek dzienny za przyjęty. Przystępujemy zatem do jego realizacji.

O zabranie głosu i przedstawienie informacji proszę pana ministra Jacka Czerniaka.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jacek Czerniak:

Bardzo dziękuję.

Pani przewodnicząca, wysoka podkomisjo, szanowni państwo, zwyczajowo przesłaliśmy informację na piśmie dla wszystkich państwa. Natomiast przedstawię w wersji skróconej główne założenia, które zostały przez nas zaprezentowane i wynikały z porządku obrad, z agendy, którą dzisiaj wspólnie z państwem będziemy realizować.

Otóż krótkie przypomnienie – przepisy prawa żywnościowego, które ułatwiają podmiotom prowadzenie rolniczego handlu detalicznego (RHD), to specyficzna forma handlu detalicznego wprowadzona do polskiego porządku prawnego Ustawą z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia sprzedaży żywności przez rolników, której przepisy weszły w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. Był to wniosek rolników i organizacji rolniczych.

Zgodnie z definicją pojęcie RHD oznacza handel detaliczny polegający na produkcji żywności. Warunek jest taki, że produkcja musi zawierać co najmniej jeden składnik pochodzący w całości z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu działającego na rynku spożywczym oraz być zbywana konsumentowi finalnemu lub zakładom prowadzącym handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta finalnego, w tym sklepów, restauracji, stołówek. Oczywiście oprócz tej formy handlu detalicznego rolnicy w ramach krótkich łańcuchów dostaw mogą wytwarzać i zbywać żywność w ramach: sprzedaży bezpośredniej (SB), dostaw bezpośrednich (DB) oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO).

Kiedy rozmawialiśmy o RHD, któryś z państwa posłów powiedział, że takie udogodnienia nie zostały wprowadzone w 2016 r., tylko funkcjonowały w Polsce wcześniej. Nie wiem, czy to nie pan Piotr. Ale rzeczywiście tak jest, bo te kwestie były już uregulowane. Na przykład MLO wprowadzono 27 stycznia 2007 r. Aktualnie reguluje ją Ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego. Rozwijając i wyjaśniając – również SB wprowadzono w Polsce od stycznia 2003 r., więc kontynuacja tego specyficznego handlu detalicznego następowała na skutek wniosków rolników i organizacji. I te udogodnienia zostały wprowadzone.

Istotne ułatwienia i uproszczenia wynikające z RHD gwarantują bezpieczeństwo konsumentowi – bo to nie może być tak, że wprowadzamy udogodnienia, a nie ma osłony bezpieczeństwa. To wszystko jest zagwarantowane, również co do bezpieczeństwa żywności. Jakie to są ułatwienia? Po pierwsze – skrócona procedura uzyskiwania uprawnień do prowadzenia działalności: rejestracja, nie zaś zatwierdzenie zakładu; zwolnienie z obowiązku sporządzania projektu technologicznego zakładu. W ślad za tym idą mniej rygorystyczne – choć również przestrzegane – wymagania higieniczne niż te, które dotyczą zakładów produkcyjnych. I jeszcze częstotliwość kontroli wynikającej z analizy ryzyka, prowadzonej przez Inspekcję Weterynaryjną lub Państwową Inspekcję Sanitarną.

Przypomnę jeszcze raz – żeby ten specyficzny handel był prowadzony, musi być spełniony jeden warunek *sine qua non*, czyli co najmniej jeden składnik pochodzący w całości z własnej uprawy, hodowli lub chowu podmiotu.

Proszę państwa, ta ustawa była kilkakrotnie nowelizowana. Przypomnę, że została uchwalona w 2016 r., weszła w życie 1 stycznia 2017 r. Natomiast kolejne nowelizacje odbyły się w latach 2018 i 2021, powodując dalsze ułatwienia w RHD, które dotyczyły przede wszystkim: zniesienia maksymalnych limitów dotyczących zbytu żywności konsumentom; rozszerzenia obszaru, na którym mogą być zlokalizowane zakłady prowadzące handel detaliczny z przeznaczeniem dla konsumenta; kwestii podatkowych – kwota zwolniona od podatku dochodowego od osób fizycznych ulegała zmianie w różnych nowelizacjach, była konsekwentnie zwiększana i dziś jest to do 100 tys. zł rocznie.

Państwo w swojej propozycji agendy mówiliście również, że oczekujecie informacji odnośnie do innych krajów UE. Tę informację przekazaliśmy również na piśmie. Trzeba powiedzieć, że przepisy dotyczące RHD funkcjonują wyłącznie w Polsce. Można się z tego cieszyć, można się tym chwalić. Natomiast inne formy działalności w ramach krótkich łańcuchów dostaw takie jak MLO, SB czy DB obowiązują w innych państwach europejskich. Dla przykładu – w Słowacji i Bułgarii przepisy określają małe ilości dostaw bezpośrednich produktów pochodzenia zwierzęcego.

W Słowacji w przepisach krajowych określono między innymi limity ilościowe dla sprzedawanych produktów. Na przykład – co ciekawe odnośnie do sytuacji dotyczącej rynku jaj – nie więcej niż 60 sztuk dziennie dla konsumentów końcowych i 350 sztuk tygodniowo dla

zakładów detalicznych. Takie ograniczenia wprowadziła Słowacja. W Bułgarii w przepisach krajowych określono limity dla sprzedawanych produktów – dla jaj jest to 500 sztuk tygodniowo.

Odnosnie do MLO ograniczone limity dostaw żywności wdrożyły między innymi: Austria, Belgia, Niemcy, Hiszpania, Francja, Dania, Irlandia. Przykładowo, we Francji, ilość dostaw nie może przekroczyć 30% całkowitej produkcji zakładu dla danej kategorii produktów, określono również ilości dla poszczególnych kategorii produktów w kilogramach lub litrach. W Irlandii przedmiotowa działalność dotyczy sklepów mięsnych, *butcher shops*, a ilość produktów sprzedawanych konsumentom końcowym oraz dostaw do innych zakładów nie może przekroczyć średnio 2000 kg tygodniowo.

To informacyjnie – tak wygląda uregulowanie tych kwestii w innych państwach. Co do tego, jak rynek handlu detalicznego funkcjonuje w Polsce, to zapewne macie państwo informacje z różnych miejsc Polski.

Na tym etapie chciałbym podziękować za uwagę. Oczekujemy ewentualnych pytań z państwa strony. Jesteśmy tutaj dość dużym ministerialnym zespołem, mamy osoby, które odpowiadają za określone segmenty, więc jeżeli będą pytania, to pozwolę sobie, żeby państwo urzędnicy przekazali państwu tę wiedzę, którą z pewnością mają bardzo dużą. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Dziękuję bardzo, panie ministrze.

Otwieram dyskusję. Pytam najpierw państwa posłów.

Pani wiceprzewodnicząca, proszę bardzo. Udzielam głosu.

Posel Anna Gembicka (PiS):

Bardzo dziękuję.

Szanowna pani przewodnicząca, szanowny panie ministrze, mam pytanie, bo pan minister podawał tutaj przykłady z innych państw. Czy są jakieś rozwiązania, które moglibyśmy zapożyczyć? Że gdzieś na przykład jest mniej formalności, gdzie indziej są formy dodatkowych środków, jeżeli chodzi o wspieranie RHD czy w ogóle SB. Czy ministerstwo widzi na to przestrzeń?

Mam też pytanie o fragment dotyczący spółdzielni rolników, który znalazł się w wypowiedzi ministerstwa. Nie wiem, czy teraz państwo będziecie mieli takie dane przy sobie – jeżeli nie, to poproszę o odpowiedź na piśmie – ale chciałam zapytać, ile w tym momencie mamy w Polsce takich spółdzielni rolników. Chodzi mi *stricte* o tę formę prawną. I czy państwo przewidujecie dodatkowe sposoby premiowania, jeśli chodzi o zakładanie tych spółdzielni? Bo wiemy, że w wielu państwach – chociażby we Francji czy w Danii – ta spółdzielczość też jest bardzo mocno rozwinięta, bardzo często połączona ze spółdzielniami energetycznymi, przez co rolnicy mają źródła dochodów nie tylko ze sprzedaży swoich produktów. Stąd pytanie o przestrzeń do przeniesienia na polski grunt rozwiązań z takich krajów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Czy panowie posłowie?

To może zrobimy tak, że teraz odpowiemy na pytania pani poseł, a później udzielię głosu stronie społecznej. Dobrze?

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Dziękuję bardzo.

Pani minister Gembicka pytała o to, czy możemy zapożyczyć rozwiązania z państw, których ta informacja dotyczy. Powiem tak *a contrario* – na pewno nie chcielibyśmy zapożyczyć limitów, które zniesiliśmy.

Posel Anna Gembicka (PiS):

Mówię o pozytywnych rozwiązaniach.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Natomiast co do kwestii dotyczących spółdzielni, to jeśli mogę prosić panią przewodniczącą o to, żeby pan naczelnik Paweł Tkaczyk mógł rozwinąć ten temat w odpowiedzi na pytanie...

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Oczywiście. Poprosimy.

**Naczelnik Wydziału Przetwórstwa Rolno-Spożywczego w Departamencie Rynków Rolnych i Transformacji Energetycznej Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Paweł Tkaczyk:**

Witam państwa.

Nie mam przy sobie danych o liczbie spółdzielni rolników. Oczywiście prześlemy te dane w najbliższym możliwym terminie. Jest ich coraz więcej, natomiast nie spodziewam się tutaj dużej liczby. Ta sytuacja wciąż się rozwija.

Jeżeli chodzi o premiowanie, to we wszystkich możliwych programach interwencyjnych, pomocowych premujemy wszelkie zorganizowane formy współpracy rolników, w tym również spółdzielnie. Tak było począwszy od Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), poprzez plan strategiczny wspólnej polityki rolnej (WPR) – zawieramy wszystkie te elementy i zorganizowane formy, w tym właśnie spółdzielnie. Mają one dodatkowe punkty rankingowe, tak więc są preferowane. Dziękuję bardzo.

Dane prześlemy w najbliższym terminie. Dziękuję.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Na piśmie.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Dziękuję bardzo.

Oddaję głos stronie społecznej. Czy ktoś z państwa?

Proszę bardzo.

Dyrektor operacyjny w Green REV Institute Anna Spurek:

Dzień dobry. Anna Spurek.

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, bardzo dziękuję za to posiedzenie w imieniu konsumentów i konsumentek. W ramach działań Green REV Institute zajmujemy się również przekazywaniem głosu konsumentów i konsumentek do instytucji publicznych. Nasze ostatnie badanie jakościowe, przeprowadzone wśród grupy osób w wieku 15–18 lat w 2024 r., wskazuje, że te młode osoby w wieku, kiedy kształtują się zachowania konsumenckie, kiedy zaczynają dysponować swoim kieszonkowym, niestety kierują swoje kroki głównie do Żabki, Lidla, Biedronki, nie wiedząc, jaki jest związek pomiędzy zdrowiem, żywnością, klimatem i środowiskiem. Dla nas kwestia krótkich łańcuchów dostaw jest po pierwsze kwestią zielonej industrializacji rolnictwa i ograniczania emisyjności, ale również powrotu do wiedzy o tym, co jemy.

Chciałabym pokrótce przedstawić kilka naszych postulatów, ale też zapytać się Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi o jeden z punktów. Tak jak mówiłam: wsparcie dla lokalnych rolników, rolniczek i krótkich łańcuchów dostaw – to są też postulaty programu „Roślinna szkoła” – promowanie i wdrażanie tych strategii oraz oczywiście zdrowa, zrównoważona żywność w szkołach i instytucjach publicznych. Jesteśmy w bardzo ciekawym momencie, ponieważ europejski komisarz ds. rolnictwa i żywności Christophe Hansen ogłosił „Wizję dla rolnictwa i żywności”, ale ewidentnie brakuje w niej wspierania małego rolnictwa i związku konsument/konsumentka – rolnik.

Chciałabym się zapytać o informację zawartą na str. 2, dotycząc stołówek. Czy macie państwo dane, do ilu stołówek żywność dostarczana jest w ramach handlu detalicznego? Jak duża jest to skala? Dziękuję ślicznie.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Dziękuję.

Czy ktoś jeszcze z państwa chciałby zabrać głos?

Panie pośle, zapraszam.

Poseł Kazimierz Płocke (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, mam pytanie do pana ministra. Mianowicie przedstawiliście dotychczasowy stan funkcjonowania RHD z możliwościami rozwojowymi na przyszłość. Chciałbym więc jeszcze dopytać, czy jest jakaś analiza, która pokazuje, jak ten handel funkcjonował do roku 2024?

Czy były jakieś przypadki nieuczciwych praktyk? A jeżeli tak, to w jakich dziedzinach? I co z tych praktyk wynika dla całości funkcjonowania programu RHD?

Wreszcie kwestia trzecia – czy jest możliwe uzyskanie informacji, na jakie poszczególne grupy można by było ten handel rolniczy podzielić? Chodzi mi o przerób mięsa czerwonego i białego, ryb i innych produktów, które są wprowadzone na rynek. I czy zbiorowe żywienie też jest istotną częścią RHD, czy to jest marginalna część? To tyle. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Dziękuję.

Czy ktoś jeszcze z państwa chciałby...?

Proszę, panie pośle.

Posel Marek Jan Chmielewski (KO):

Chciałbym zapytać o kwestię techniczną, czyli miejsca, w których prowadzony jest między innymi RHD, i obowiązek tworzenia przez gminy targowisk. Kiedyś rozmawialiśmy na ten temat i chciałbym się dowiedzieć, jaki procent gmin udostępniło rolnikom – oczywiście za darmo – takie targowiska i miejsca sprzedaży? Bo wiemy, że nie każda gmina wywiązuje się z tego przepisu.

Sygnalizowałem zresztą konieczność zmiany tej ustawy tak, aby samorządy mogły zawierać porozumienia pomiędzy sobą – szczególnie mówię tu o samorządach gmin wiejskich, tak zwanych „obwarzankowych” czy „półobwarzankowych” – aby na terenie miast, w których i tak odbywa się taki handel, można było go wspólnie prowadzić. I przypomnę sytuację, kiedy nadzory wojewody uchylały takie uchwały, gdzie takie porozumienia powstawały, bo były one niezgodne z przepisami. Czy ten temat został... W jakim kierunku zmierzamy i czy możemy dokonać korekty w tych zapisach?

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Dziękuję bardzo.

Więcej zgłoszeń nie widzę, tak że poproszę pana ministra o odniesienie się do pytań, które padły w czasie dyskusji.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Dziękuję po raz kolejny.

Pani Anna Spurek pytała o liczbę stołówek, przy okazji których realizowany jest RHD. Nie mamy takiej wiedzy. Nie prowadzimy takiej statystyki.

Pan poseł Kazimierz Plocke pytał o ocenę RHD i to, jak to funkcjonuje. Za chwilę o odpowiedź i odniesienie się poproszę pana Pawła Tkaczyka.

Pan poseł Marek Chmielewski mówił o targowiskach, które muszą funkcjonować w gminach. Nie mamy – o czym jako samorządowcowi doskonale panu wiadomo – nadzoru nad gminami. Mówił pan o nadzorze wojewody i o tym, że uchylał te porozumienia. Na pewno mamy do czynienia z faktem w postaci odbytej kontroli Najwyższej Izby Kontroli w tym zakresie.

Posel Marek Jan Chmielewski (KO):

Dokładnie.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Pani Aleksandro, mamy ten raport?

Zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Aleksandra Szelągowska:

Tak, mamy ten raport. Ale stary.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Czy ma pani wiedzę, żeby przedstawić wnioski?

Zastępca dyrektora departamentu MRiRW Aleksandra Szelągowska:

Nie.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Nie ma. Sprawdzimy to i wyślemy panu posłowi na piśmie.

Natomiast co do kwestii kontroli i tak dalej – tak jak powiedziałem – kontrole są przeprowadzane przez Inspekcję Weterynaryjną czy Państwową Inspekcję Sanitarną na zasadzie analizy ryzyka. Jest z nami pan Paweł Kobylarz, dyrektor Biura Bezpieczeństwa Żywności

Pochodzenia Zwierzęcego w Głównym Inspektoracie Weterynarii, więc gdybym mógł go poprosić... A później pana naczelnika.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Oczywiście. Proszę.

Naczelnik wydziału w departamencie MRiRW Paweł Tkaczyk:

Panie ministrze, jeżeli można – Biuro Bezpieczeństwa Żywności Pochodzenia Zwierzęcego ma chyba bardziej aktualne dane, jeśli chodzi o to, w jakich sektorach RHD w tej chwili się rozwija. Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

OK. Dobrze, dziękuję bardzo. Odpowiemy na piśmie, żeby być precyzyjnym.

A teraz pan dyrektor z GIW.

Dyrektor Biura Bezpieczeństwa Żywności Pochodzenia Zwierzęcego w Głównym Inspektoracie Weterynarii Paweł Kobylarz:

Witam państwa bardzo serdecznie, Paweł Kobylarz.

Proszę państwa, to, co już powiedział pan minister – kwestia RHD, a więc ta działalność, która wyszła naprzeciw oczekiwaniom rolników. Z poziomu Inspekcji Weterynaryjnej, analizując ryzyko produkcji w obszarze związanym z handlem detalicznym, identyfikujemy je jako niskie z uwagi na krótki łańcuch dostaw. Stąd częstotliwość kontroli, o których pan minister mówił, jest proporcjonalna do ryzyka niesionego przez działalność. A więc w przypadku podmiotów – nazwijmy to w nomenklaturze weterynaryjnej – o wysokim ryzyku jest to raz na rok. Ale proszę zwrócić uwagę, że w przypadku podmiotów o niskim ryzyku jest to kontrola raz na trzy lata. Zatem jeżeli chodzi o kwestie związane z weterynarią, to nie ma tu jakiegoś dodatkowego obciążenia administracyjnego.

To, co także już było powiedziane – sam fakt rejestracji takiej działalności, za sprawą której nie ma potrzeby zatwierdzania, tylko rejestrowania, nie ma potrzeby sporządzania projektu technologicznego... Czyli *de facto* po złożeniu wniosku przez zainteresowaną stronę, aby rozpocząć tę działalność, i po uzyskaniu decyzji powiatowego lekarza podmiot może rozpocząć jej prowadzenie. Analizując i mając dane zbierane w ramach sprawozdania rocznego, nie identyfikujemy w obszarze działalności RHD powtarzalnych, identyfikowalnych obszarów, które generowałyby szczególne ryzyko związane z tą produkcją.

Co więcej, a co już także zostało tutaj podkreślone, poczynając od 2017 r., kiedy ten przepis wszedł i umożliwił prowadzenie takiej działalności w obecnym stanie, bardzo gwałtownie wzrosła – w pozytywnym znaczeniu – liczba działalności, jeśli chodzi o RHD. A więc to również daje pewien sygnał i obraz, że spotkało się to z pozytywnym odbiorem i coraz więcej rolników jest zainteresowanych taką formą działalności. Proszę państwa, ponad 10-krotny wzrost od początku...

Głos z sali:

13-krotny.

Dyrektor biura w GIW Paweł Kobylarz:

Przepraszam, 13-krotny. Tak jest. Dziękuję, pani dyrektor.

Tak więc ponad 13-krotny wzrost liczby podmiotów prowadzących taką działalność. To wszystko – idea tej działalności, czyli możliwość prowadzenia RHD, a także ryzyko z tym związane, które, o czym wspominałem, definiujemy na niskim poziomie, biorąc pod uwagę częstotliwość kontroli, jakimi te podmioty są obciążone, wskazuje, że ta żywność jest bezpieczna. Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Pani przewodnicząca, jeśli mogę prosić jeszcze o głos dla pani naczelnik Beaty Rodak, by odpowiedziała na pytanie o wsparcie dla targowisk, to będę bardzo zobowiązany.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Proszę bardzo.

Naczelnik Wydziału Aktywizacji Obszarów Wiejskich w Departamencie Wspólnej Polityki Rolnej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Beata Rodak:

Dzień dobry.

Proszę państwa, jeżeli chodzi o wsparcie targowisk w ramach „Programu rozwoju obszarów wiejskich 2014–2020” (PROW 2014–2020) mieliśmy takie działanie, jak Budowa targowisk. W jego ramach zostało złożonych ponad 350 wniosków, co przekuło się w sumie w ponad 200 umów. Większość tych projektów już została zrealizowana, tak że prawie 100 nowych targowisk zostało wybudowanych i ponad drugie tyle zostało zmodernizowanych. Tam pojawiają się takie elementy, jak odnawialne źródła energii (OZE) – ponad 63% tych operacji uwzględnia właśnie wyposażenie targowisk w OZE, z których energia będzie czerpana. Mamy tu więc dodatkowy aspekt proklimatyczny. Dziękuję.

Członek zarządu Stowarzyszenia „Pomorze” Wspierającego Rolników, Mikro i Małe Polskie Przedsiębiorstwa Janusz Marcyniuk:

Czy mogę?

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Tak. Proszę bardzo.

Po prawej stronie ma pan guziczek, proszę nacisnąć. Prośba też o przedstawienie się i wskazanie organizacji, z której pan jest.

Członek zarządu Stowarzyszenia „Pomorze” Wspierającego Rolników, Mikro i Małe Polskie Przedsiębiorstwa Janusz Marcyniuk:

Dziękuję serdecznie.

Moje nazwisko Marcyniuk. Reprezentuję Stowarzyszenie „Pomorze” Wspierające Rolników, Mikro i Małe Polskie Przedsiębiorstwa. Poznaję szereg osób i dziękuję za zaproszenie, bo bardzo ściśle współpracujemy z panem posłem Kazimierzem Plocke. Bardzo dziękuję.

I jako praktyk – bo z kolegami działamy już kilkadziesiąt lat – powiem szczerze, że jeżeli chodzi o żywność, o RHD, to muszę się pokłonić i pochwalić pana ministra, rząd, bo naprawdę bardzo ładnie to poszło do przodu. RHD rozwiązuje szereg problemów. My od kilkunastu lat działamy w MLO i patrząc na to, jak ładnie RHD się rozwija – od 2012 r. do 2024 r. naprawdę dynamicznie – MLO stoi. Państwo tu wprowadziliście szereg ciekawych tematów i ułatwień. To bardzo ważne. Na przykład artykuły mięsne, nawet na całą Polskę i obszary, gdzie według RHD można działać. To jest też bardzo logiczne, tylko jest jedna rzecz. Mamy bardzo często do czynienia z targowiskami i one obumierają. Po prostu muszą powstawać bardziej zorganizowane centra „z pola na stół”, bo wiadomo, że rolnictwo nam się za bardzo nie rozwija, raczej zwija. I temat ratowania się przetwórstwem jest bardzo ważny. Ale, z całym szacunkiem – w ministerstwie zrobiono sporo. I muszę szczerze pochwalić.

A idąc już do brzegu, powiem tak – patrząc na to wszystko, na naszą sytuację geopolityczną, wiemy, że żywność to broń. Trzeba to szanować, szanować resztkę tych, którzy jeszcze działają, bo na przykład u mnie w gminie 20 lat temu było może ze 100 rolników, a teraz jest może 2, 3. I temat sprzedaży jest bardzo, bardzo ważny. To nie tylko ryneczki. To musi być również szersze działanie państwa i pomoc w organizowaniu czegoś porządnego oraz nagłośnieniu tego, bo pod tym względem społeczeństwo też trzeba rozwijać – niech nie biega do Biedronki, do Lidlów, tylko kupuje u swoich.

I – już kończąc – zobaczyłem jedną akcję. Była przeciwko Lidlowi. Naraz opustoszały sklepy. „Jak pięknie” – pomyślałem. Zaczęli może szanować te małe działalności, które jeszcze zipią. Serdecznie dziękuję, bo ja jestem gaduła i na te tematy gadać mogę długo. Ale z całym pokłonem dla państwa, bo naprawdę została wprowadzona bardzo dobra rzecz.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Dziękuję.

I jeszcze pan poseł Marek Chmielewski.

Poseł Marek Jan Chmielewski (KO):

Chciałbym tylko dopytać odnośnie do tej drugiej części, bo mniej więcej pamiętam, że około 50% samorządów utworzyło tego typu bezpłatne targowiska. Chodziło mi o coś zupełnie innego. Czy trwają prace nad tym, aby w ramach porozumień – bo trzeba zmieniać ustawę – pozwolić samorządom tworzyć takie targowiska, żeby nie było fikcji? Bo dobrze wiemy, że na obszarach wiejskich – zresztą pan tu też chwilę temu o tym wspominał – są takie miejsca, w których te targowiska się nie sprawdzają. To są zbyt duże odległości, zbyt duże nakłady, które trzeba by ponosić. Chodzi o to, aby umożliwić samorządom porozumienia w tym zakresie.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Pani przewodnicząca, jestem gotów odpowiedzieć.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Tak, tak. Przepraszam, mam tu jeszcze pilnego maila.

Panie ministrze, to poproszę już o odpowiedzi i... Jeszcze pan poseł?

Poseł Kazimierz Płocke (KO):

Żeby zakończyć i wtedy oddać głos panu ministrowi.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

To teraz poproszę pana ministra o odpowiedzi, tak?

Poseł Kazimierz Płocke (KO):

Nie.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Chce pan zabrać głos, panie pośle?

Poseł Kazimierz Płocke (KO):

Tak. Krótkie pytanie do pana ministra.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

To proszę teraz.

Poseł Kazimierz Płocke (KO):

Wiemy, że RHD jest ważną częścią przetwórstwa na wsi i wiąże się z tym określona dynamika. Natomiast jestem trochę smutny, że nie przewidujecie państwo nowych propozycji. Myślę tutaj o ewentualnej analizie, jeżeli chodzi o zmianę wskaźników. Bo wydaje nam się, że 100 tys. zł rocznie to jest kwota na dzisiaj już bardzo niska. Przeliczyłem sobie szybko, że to jest 280 zł dziennie przychodu ze sprzedaży w ramach RHD. Czy jest szansa, żeby tę kwotę podwyższyć? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Teraz poproszę pana ministra o udzielenie odpowiedzi.

Sekretarz stanu w MRiRW Jacek Czerniak:

Bardzo dziękuję za te pytania, a szczególnie za szacunek wyrażony przez pana Marcyniuka w tej dziedzinie. Oczywiście są plusy i minusy tej działalności, bo pan Marek Chmielewski mówi o porozumieniach, a pan Kazimierz Płocke wypowiadał się w kontekście 100 tys. zł. Powiem tak – analizujemy działalność tej formy handlu detalicznego. I później, po przeanalizowaniu, podejmiemy na szczeblu ministerstwa decyzję, czy będziemy wносить o nowelizację tej ustawy – oczywiście mając na względzie opinie, które zostały dzisiaj przedstawione przez państwa na posiedzeniu podkomisji, jak również te, które wpływają od rolników i organizacji.

Natomiast, żeby już być tutaj bardzo precyzyjnym co do kwoty 100 tys. zł, z której pan Płocke wyliczył 280 zł dziennie, to jeżeli mogę prosić panią Aleksandrę Szelągowską z Departamentu Budżetu MRiRW... W sprawach finansowych jest najbardziej zorientowaną osobą.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Oczywiście. Poprosimy.

Zastępca dyrektora departamentu MRiRW Aleksandra Szelągowska:

Dziękuję bardzo.

Szanowni państwo, zaczynaliśmy od niewielkiej kwoty, a teraz mamy 100 tys. zł. I ta kwota wymagała już wielu rozmów z Ministerstwem Finansów, gdyż jest wolna od podatku, podczas gdy przetwórstwo generalnie sprzedaje się z 5-procentowym podatkiem VAT jako żywność. Natomiast przy rejestracji ważne jest również to, że powyżej 20 tys. zł przychodu powinny już być kasy rejestrujące VAT. Ominęliśmy to w taki sposób, że mamy zwolnienie z podatku dochodowego do przychodu 100 tys. zł, jednak nie upowszechniamy albo nie jest to wiedza powszechna, że powyżej 20 tys. zł powinna być kasa rejestrująca, a przetwórstwo jest opodatkowane.

Oczywiście możemy podjąć próby zwiększenia kwoty wolnej od podatku z tytułu przychodów uzyskiwanych z przetwórstwa – bo sprzedawana żywność to przetwórstwo – ale musielibyśmy mieć argumenty, jaka to ma być kwota. 100 tys. zł było takim wyjściem naprzeciw, aby można było zwiększać dochody małych gospodarstw rolnych. Jest inflacja, możemy rozważać tę możliwość zwiększenia, natomiast wymaga to rozmów z Ministerstwem Finansów, dlatego że to jest kwestia związana wprost z podatkami. Kompetencje Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi kończą się na tym, że możemy dawać propozycje, ale musimy mieć zgodę ministra finansów. I nie zapominajmy o kwotach limitowanych przy sprzedaży produktów przetwórstwa w związku z kasami rejestrującymi. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Alicja Łepkowska-Gołaś (KO):

Dziękuję pani bardzo za odpowiedź.

Myślę, że wszystkie odpowiedzi zostały już udzielone. Bardzo dziękuję.

W związku z powyższym zamykam dyskusję i na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny.

Zamykam posiedzenie podkomisji stałej do spraw bezpieczeństwa żywności, eliminowania nieuczciwych praktyk w obrocie żywnością oraz sprzedaży bezpośredniej i handlu detalicznego produktów wytworzonych w gospodarstwach rolnych. Dziękuję bardzo.